

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

ЗА ЄДИНУ ПОМІСНУ УКРАЇНСЬКУ
ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ

ЧАСОПИС ВОЛИНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ

№ 11 (228), листопад 2023 р.

«Почаївська лавра мусить бути українською» – У Кременці відбулася конференція про Почаївську лавру. У ній взяли участь митрополит Луцький і Волинський Михаїл, викладачі й студенти Волинської православної богословської академії. Детальніше про це – на с. 5

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

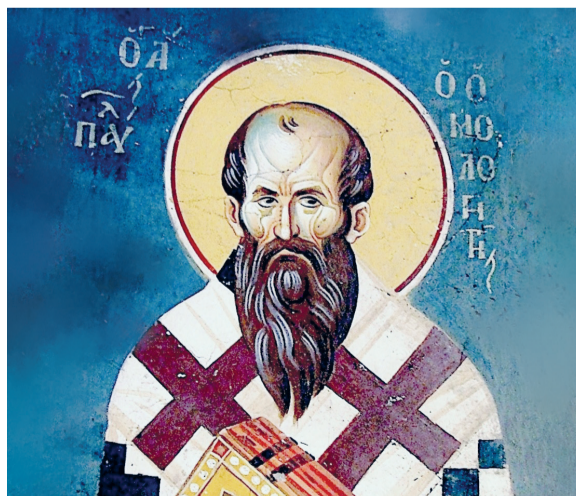
6 листопада – святителя

Павла Константинопольського

Павло I, або Павло Константинопольський, – предстоятель Константинопольської церкви у 337–350 роках, відомий також як Павло Сповідник.

Святий походив із міста Солуня (Салоніки). Був писарем царгородського патріарха Олександра, а потім дияконом. Після смерті владики Олександра висвячений на єпископа і став його наступником.

На соборі, який обирав нового предстоятеля, було багато еретиків-аріан. Вони повстали проти обрання Павла, але православних виявилася більшість. Імператор Констанцій, що царював над східною частиною Римської імперії, був аріаніном. Під час виборів його не було в Константинополі. Після повернення він скликав новий собор, який незаконно оголосив поваленням святих Павла, тож імператор вигнав його зі столиці. На місце православного звели аріаніна Євсевія Нікомідійського. Патріарх Павло пішов у Рим, де знайшов притулок з іншими православними єпископами-вигнанцями.

Недовго керував церквою і Євсевій. Коли він помер, Павло повернувся до Царгорода. Його з любов'ю зустріла паства. Але Констанцій удруге вигнав угодника, і йому довелося повернутися до Рима. Імператор Констант написав своєму східному співправителеві Констанцію грізного листа. Погрози подіяли, і святих Павла повернули на патріарший престол.

Проте незабаром благочестивого римського імператора Костанта, захисника православних, було вбито під час палацового перевороту. Патріарха Павла знову вигнали з Царгорода і відправили на заслання до Вірменії, у місто Кукуз, де він прийняв мученицьку смерть: під час літургії до храму ввірвалися аріани і задушили святого його ж омофором. Сталося це 350 року.

А в 381-му році святий цар Феодосій Великий урочисто переніс мощі Павла Сповідника з Кукуза до Константинополя. 1326 року їх перенесено до Венеції.

Віталій КЛИМЧУК

Наша газета – у Вашу скриньку чи на монітор

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – корисний засіб у духовному житті православного християнина. Щоб ця релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її в будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Індекс у каталозі обласної періодики – **91241**.

Ця ж газета в електронному вигляді, архів її основних публікацій, радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavivolyzni.org.ua

ХРОНІКА

Чин похорону захисника Юрія Петровського

Заупокійну відправу в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив його староста протоієрей Володимир Подолець 29 вересня.

Лучанин Петровський Юрій Антонович, 1977 року народження, проходив військову службу за контрактом з 11 вересня 2019 року на посаді техника обслуговування радіоелектронного обладнання інженерно-авіаційної служби. Загинув штабсержант 25 вересня під час виконання бойового завдання.

Похоронили героя на Алеї почесних поховань міського кладовища, що поблизу с. Гаразджа. Нехай спочиває з Богом слуга Його Юрій.

Покровської поминальної суботи в календарі нема. Поки що?

Поширюються повідомлення про так звану Покровську поминальну суботу, проте в церковному календарі її немає. Але життя в ПЦУ не застигло, тож можливі й зміни.

У день великого свята Покрови Пресвятої Богородиці звершується молитва за живих і за полеглих воїнів, оскільки це й День захисників і захисниць України. Але субота перед цим торжеством – звичайна поминальна, як і будь-яка інша субота.

Однак Покровська поминальниця – не вигадка. У деяких парафіях така місцевостанована «суботка» відзначається (ймовірно, ще з часів козаччини), і нині, коли йде війна, набуває поширення. Щоб запровадити в ПЦУ на всеукраїнському рівні Покровську поминальницю, потрібно, звісна річ, благословення церковної влади.

У ВПБА презентували видавничий проект про митрополита Іларіона

Представлення «Запізнілого вороття» відбулося 29 вересня в рамках здійснюваного видавництвом «Наша культура і наука» всеукраїнського туру-презентації Огієнкової спадщини.

У ньому взяли участь митрополит Луцький і Волинський Михайл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, викладачі, студенти, автор проекту Микола Тимошик.

За повідомленням сайту vpba.edu.ua, в основі 23-томного видання – твори видатного діяча українського відродження митрополита Іларіона (Огієнка).

Виступ п. Миколи про церковного діяча супроводжувався показом рідкісних документів та інших матеріалів за допомогою мультимедійної системи.

Право на першовидання творів Івана Огієнка в Україні з канадських рукописних фондів М. Тимошик отримав у 2000 році під час презентації в десяти найбільших містах Канади своєї книги «Лишуть навіки з чужиною: Іван Огієнко (митрополит Іларіон) і українське відродження».

Микола Тимошик – науковець, журналіст, публіцист, доктор філологічних наук, професор. Він передав значну частину своїх праць для духовного вишу, тим започаткував фонд М. Тимошика. Ознайомитися з ними можна в бібліотеці ВПБА.

Архієрей очолив престольне свято у Ківерцях

У соборі Покрови Пресвятої Богородиці, що в цьому місті Ківерецького деканату, митрополит Луцький і Волинський Михайл 1 жовтня очолив Божественну літургію.

З високопреосвященним служили: ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, декан і настоятель протоієрей Іван Семенюк, інше духовенство.

Архієрейськими благословенними грамотами нагороджено жертводавців і активних вірян. Відбулася хресна хода до Меморіалу слави в міському парку. Владика з духовенством взяв участь у відкритті оновленої стели на Алеї героїв і освяченні пам'ятних дощок у День захисників і захисниць України.

Покровський храм у Ківерцях засновано в 1994 р. 14 жовтня 1997-го відбулося його освячення, а через 10 літ, 13 жовтня, тоді ще єпископ Михайл надав церкві статус собору. На той час у клірії парафії було чотири священнослужителі, храм став духовним

Двадцять п'ять неділя після П'ятдесятниці

Цього дня церква пропонує для роздумів притчу про милосердного самарянина. Хоча її переказав лише євангеліст Лука (Лк. 10:25–37), це один з найпопулярніших і найчастіше цитованих євангельських уривків.

Притчу подано у формі живого діалогу з Ісусом. На запитання про умови здобуття вічного життя Він наголошує на необхідності кожного вірянина любити Господа Бога – всім серцем своїм, і всією душею, і всією силою, і всім розумом своїм, а ближнього свого – як самого себе. На запитання ж, хто є для нас ближнім, Ісус розповів історію про доброго самарянина, котрий урятував побитого розбійниками подорожнього.

Ніхто не надав йому допомоги із перехожих, хоча серед них був і священник, і левит. Допоміг самарянин, представник народу, якого зовсім не любили і не шанували юдеї. Але саме він довів скривдженого до зайждженого двору, дав грошей за його перебування там і, повертаючись назад, одвідав, заплативши господареві за догляд. «Отже, кого з тих трьох вважаєш ти ближнім того, хто потрапив до рук розбійників? Він сказав: того, який змилосердився над ним. Тоді Ісус сказав йому: іди і ти роби так само» (Лк. 10:36–37).

Він міг просто сказати, що люди з інших народів також є його ближніми. Але чи погодився б із цим той єврей та інші юдеї? Мабуть, ні. А завдяки простій історії з відомими для слухачів подробицями відповідь на запитання: «Хто мій ближній?» – стала очевидною. Справжній ближній – це той, хто проявляє любов і доброту, як цього вимагає Святе Письмо.

центром Ківереччини, де діяло 22 громади Київського патріархату.

Завершив земний подвиг воїн Анатолій Мосорук

Похорон у луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив його староста протоієрей Володимир Подолець 2 жовтня. Проповідь виголосив протоієрей Юрій Близнюк, настоятель луцького храму Великомучениці Катерини.

Лучанин Мосорук Анатолій Олександрович, 1981 року народження, був призваний на військову службу за мобілізацією на посаду командира взводу зв'язку. Головний сержант помер 29 вересня у Київській міській лікарні швидкої медичної допомоги через отримані поранення під час виконання бойового завдання. Похоронили героя на Алеї почесних поховань міського цвинтаря, поблизу с. Гаразджа.

Помилуй, Господи, слугу Твого Анатолія й осели там, де праведні спочивають.

У селі Борочиче зірвано прапор

Про це 5 жовтня повідомив настоятель місцевої парафії Пророка Іллі, що у Горохівському деканаті (Луцький р-н), священник Андрій Андрусик. «Вчора біля нашого храму зірвали прапор Волині, ми викликали поліцію та написали відповідну заяву», – сказав душпастир інформаційній службі єпархії.

На сторінці громади у фейсбуці панотець зазначив: «В такий складний час для нашої країни зовсім не вкладається в голову, де ще знаходяться люди, які спроможні на такі вчинки. Поки одні трудяться для розвитку громади та храму, інші думають, як нашкодити».

У добра і милосердя нема національності, соціального походження й географії. Інколи нам дуже важко прийняти із рук певної особи допомогу. Спрацьовує гордість, зверхність, згадка про сумнівне минуле, і це, в першу чергу, є наш гріх і провина перед ученням Господнім про свого ближнього.

Пригадується випадок із сільського життя. Чоловік узимку повертався з лісу, везучи сани дров. Уже доїжджаючи до села, громіздкий вантаж раптово перекинувся і придавив фурмана зв'язаною ланцюгами деревиною. Як тільки він не намагався, але дістатися самотужки з-під завалу не міг. І тоді почав кликати про допомогу. Кричав скільки сил, вже й звечорило, а він усе гукав імена своїх сусідів, друзів, знайомих. Але все марно. Тоді почав згадувати і кликати на поміч тих, кого явно зневажав і не вважав собі за рівних. Серед них була його сусідка, бідна одинока жінка, яка ледве давала собі раду і не мала поваги в діловитого хазяїна. І саме вона почула його голос, несучи в холодну хату в'язку хмизу. Жінка повідомила селян про біду і ті врятували нещасного. Відтоді думка заможного щодо бідних людей різко змінилася, у зневажаних доти сусідах він побачив своїх ближніх. Чи знав той чоловік притчу про доброго самарянина? Може, й ні, бо жив у період атеїзму, але усвідомив глибину Божої істини на собі.

Головна Господня заповідь закликає любити ближнього, як самого себе. Любов як символ взаєморозуміння у широкому прояві має бути обрешена не тільки ласкою і ніжністю, зітханнями і сподіваннями, а в першу чергу творенням конкретного добра на благо людей, що живуть поруч із нами.

Віталій КЛИМЧУК

У Ковелі провели благодійний молитовний сніданок

6 жовтня у заході взяв участь декан Свято-Димитрівського округу протоієрей Анатолій Александрук та інше духовенство.

Під час молитовного сніданку «З вірою у Бога та молитвою за Україну» душпастирі помілилися за перемогу і мир, за здоров'я наших захисників і їхніх родин, за майбутнє українського народу та благословили присутніх на подальшу роботу.

Проведено збір коштів для потреб ЗСУ. Так, для 54-го батальйону 100-ї бригади ТрО потрібні дрони-камікадзе.

Учасниками заходу були представники різних юрисдикцій, конфесій, влади, війська, правоохоронних структур, підприємств, громадських організацій.

Проповідь архієрея: світ прагне до закону порядку

Про гармонію в усьому суспільному житті говорив митрополит Луцький і Волинський Михайл 8 жовтня під час проповіді на завершення Божественної літургії в кафедральному соборі Святої Трійці.

Архієпископ нагадав, що у воскресний день, неділю, наша душа найбільше прагне до храму, до Господа. Це пов'язано із заповіддю «сьомий день – Господу Богові Твоєму». Адаже наша душа прагне жити в гармонії.

«Певно, ніхто з вас не захоплюється хаосом?» – риторично запитав архієрей. Тому, що у світі існує закон порядку. Не лише в Церкві, а й усьому нашому житті. І порушення правил гармонії призводить до плачевних наслідків. А людина як творіння Господнє прагне до гар-

монії й порядку. «Бо це іде від нашої душі, совісті, моралі», – пояснює владика Михайл. Навіть якщо ми не знаємо цих законів, вони все одно існують.

Тож варто частіше прислухатися до свого серця, аби жити у злагодженості зі світом, відповідно до закону порядку. Адаже завжди перемагатиме цей закон, стверджує митрополит.

Воїни світла Богдан Ніколайчук і Олексій Масуров...

9 жовтня чин похорону в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці очолив голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко.

Проповідь виголосив протоієрей Андрій Ротченков, настоятель луцького храму Мучениць Віри, Надії, Любові й Софії. Душпастир зазначив: ми дякуємо цим захисникам, які віддали за нас найдорожче. Ця вдячність проявляється найперше в молитві у храмі. Молитися будемо й надалі за них. А нині з родиною розділяємо їх біль. У Євангелії, де йдеться про воскресіння сина бідної вдови, Ісус звернувся до жінки зі словами: «Не плач». «Не плач» означає, щоб вона не дуже сильно переймалася, аби не впасти у відчай, бо втіху знаходимо лише з Господом, Який дарував нам вічне життя. Ми віримо, що душі цих захисників живі та споглядають на нас із неба. А нам треба молитися і вірити в перемогу.

Лучанин Ніколайчук Богдан Аркадійович, 1968 року народження, був призваний на військову службу за мобілізацією на посаду номер обслуги гірсько-штурмового відділення. Загинув 28 вересня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Приютне Запорізької області.

Масуров Олексій Сергійович, лучанин, 1976 року народження, був мобілізований до складу військової частини на посаду номер обслуги 2-го артилерійського взводу артилерійської батареї. Загинув 4 жовтня біля Кліщівки на Донеччині.

Похоронили героїв на Алеї почесних поховань міського цвинтаря, що неподалік с. Гаразджа.

Бібліотеку Вінцукевича передано Богословській академії

Як ми повідомляли, відійшов до Господа колишній ректор Волинської духовної семінарії (нині ВПБА) Петро Вінцукевич. Дружина спочилого пані Ольга передала його особисту книгозбірню в бібліотечний фонд академії.

Петро Миколайович народився в Білорусі у родині священника, який свого часу очолював парафію Мученика Пантелеймона, що на Гнідаві в Луцьку. П. М. Вінцукевич був пресовим радянською владою. Після ув'язнення закінчив семінарію, Київську духовну академію. Боровся за розбудову й утвердження Української церкви в нашому краї. Волинську семінарію УПЦ Київського патріархату очолював у 1994–1996 рр. Він автор кількох художніх та публіцистичних видань на релігійну тематику, друкувався в богословсько-історичному журналі ВПБА «Волинський благовісник», газеті «Волинські єпархіяльні відомості».

9 жовтня панахиду за упокоєння душі слуги Божого Петра в домовому храмі академії очолив проректор з виховної роботи ієромонах Іларіон (Зборовський).

Як змінилося життя парафії після переходу на новий календар

Про це розповідає очільник Маневицького деканату протоієрей Андрій Закидальський у телепрограмі «Духовна абетка» на «12 каналі».

Священнослужитель нагадав, що перехід на новоюліанський календар не був рішенням одного дня. До цього питання церква підійшла делікатно, виважено. Тринадцять років велися дискусії. «Ми всі до цього доросли», – переконаний він. І, відповідно до власних спостережень, задоволений результатом. Відвідувати богослужіння стало не менше парафіян, а навіть більше.

«В ідеалі хотілося б, щоб цей перехід відбувся в мирний час. Але якщо аналізувати, чи постало б це питання так актуально і гостро тоді, як це відбулося у час війни, – невідомо... Слава Богу, що і в конкретних парафіях, і загалом усе пройшло дуже добре, спокійно. Хоча, якщо розібратися глибинно, то нічого нового й не відбулося: ми повернулися до того, що й було. Бо, розгортаючи календарі на затертих сторінках

«СКЛО РОЗБИЛИ УЛАМКИ РАКЕТИ, ІКОНА ПАРАСКЕВИ ВЦІЛІЛА»

Волинська журналістка документувала руйнацію двох старовинних церков ПЦУ Чернігова, спричинених ворожими обстрілами.

«Усі дороги ведуть до храму». Цей популярний вислів одразу спав на думку, коли я у вересні ц. р. вперше потрапила у Чернігів. Попри те, що багато подорожувала Україною, стільки церков не бачила ніде! У місті, якому вже понад 1300 років, пам'яток архітектури національного та місцевого значення серед культових споруд – більше двох десятків. У їх числі – не лише церкви, побудовані у Середньовіччі, а й зведені ще до нашестя татаро-монголів. То справжні шедеври, витвори людського генія. Однак це не завадило рашистській орді направити в їхній бік ракети. Під час обстрілів Чернігова постраждали два храми Православної церкви України – Катерининський та П'ятницький. Вони ввійшли до списку об'єктів культурної спадщини, руйнацію яких треба було документувати у рамках спільного проекту Інституту масової інформації та ЮНЕСКО. Я була єдина журналістка з Волині, яка взяла у цьому участь.

Церкву Святої Катерини місцеві жителі лагідно називають «Катеринка». І по праву вважають її одним із символів Чернігова. Її звели на честь взяття козацьким військом під командуванням чернігівського полковника Якова Лизогуба османської фортеці Азов два його внуки, Семен та Яків. Освятили в 1715 році. Культова споруда, яку вважають еталоном українського бароко, кілька разів пережила руйнацію. Двічі внаслідок пожеж, 1837 і 1941 років, а втретє – торік у березні. На той

час вона вже була кафедральним храмом Чернігівської єпархії ПЦУ.

– Декілька мін вибухнуло поруч із церквою, в одне місце вдарив осколок, – розповідає отець Роман Кіник, настоятель. – Від ударної хвилі будівля затрусилася, вилетіли вікна, вирвало двері, посікло стіни фасаду. Однак усередині церква вистояла. Козаки будували її як оборонну споруду, тому товщина стін – від півтора до двох метрів.

19 серпня цього року під час обстрілу драмтеатру святиня постраждала знову.

– Це було на свято Преображення Господнього, – каже клірик храму отець Микола Апанасенко. – Я вже освятив плоди і зайшов у церкву. В цей час почувся гучний вибух. Люди почали вибігати на вулицю. Тоді я зрозумів, що в місті був «пріліт». Від нашої церкви до драмтеатру приблизно пів кілометра, але вибухова хвиля була такою сильною, що від неї тріснуло скло у вітварі й посікло стіну.

Ще один символ Чернігова – церква Параскеви П'ятниці у центрі міста. Її звели в кінці XII – на початку XIII століть. Це унікальний витвір майстрів домонгольського періоду давньоруської архітектури. За час існування храм зазнав чимало руйнувань. Востаннє – у 1943 році, і ось знову.

– Це сталося одразу після служби на Преображення, – згадує пані Оксана, продавчиня церковної крамнички. – Наш настоятель отець Мирон вже освятив плоди, і більшість мирян пішли додому. У церкві залишилося з півтора десятка парафіян. Раптом

почувся сильний вибух, у відчинені двері влетіли осколки смертоносного металу. Посипалось скло, люди закричали.

Жінка розповідає, що уламки ракети влучили в аналойну ікону Параскеви П'ятниці. Вони розбили скло, однак сам образ уцілів.

– Вибуховою хвилею й уламками пошкодило не лише цю ікону, а й багато інших, – журиться отець Мирон Баран, настоятель. – Їх довелося зняти зі стін. Також зірвало двері з петель, побило вікна. Тепер шукаю благодійників, які допоможуть зробити ремонт.

Ми з колегою Сергієм Біжком виходимо на вулицю, аби порахувати кількість вибитих віконниць в арках. Їх дуже багато, найбільше зі сторони центрального входу – понад 20.

– Доля цієї пам'ятки нелегка, – каже Олександр Шевчук, начальник управління культури і туризму Чернігівської міськради. – Церква постраждала під час Другої світової, совети хотіли її розібрати і розчистити місце для площі Перемоги. Однак не вдалося. Храм відновили у первинному вигляді. Нині нащадки советів повторюють свої безчинства.

...Перед від'їздом ми ще довго гуляємо центром Чернігова, поблизу церкви Параскеви П'ятниці, – тут дуже гарно. Повсюди стукають молотки: робітники ремонтують пошкоджені внаслідок ракетної атаки дахи та вікна. Люди працюють, як бджілки, і нескорений Чернігів одроджується.

Людмила ПРИЙМАЧУК
Фото авторки й Сергія Біжкі

КАПЕЛАНСТВО

І НЕ ПИТАЙТЕ ЇХ: «ЯК ТАМ?»

Про свій досвід військового священника у програмі «Духовна абетка» на «12 каналі» розповів капелан ігумен Макарій (Дякоусь).

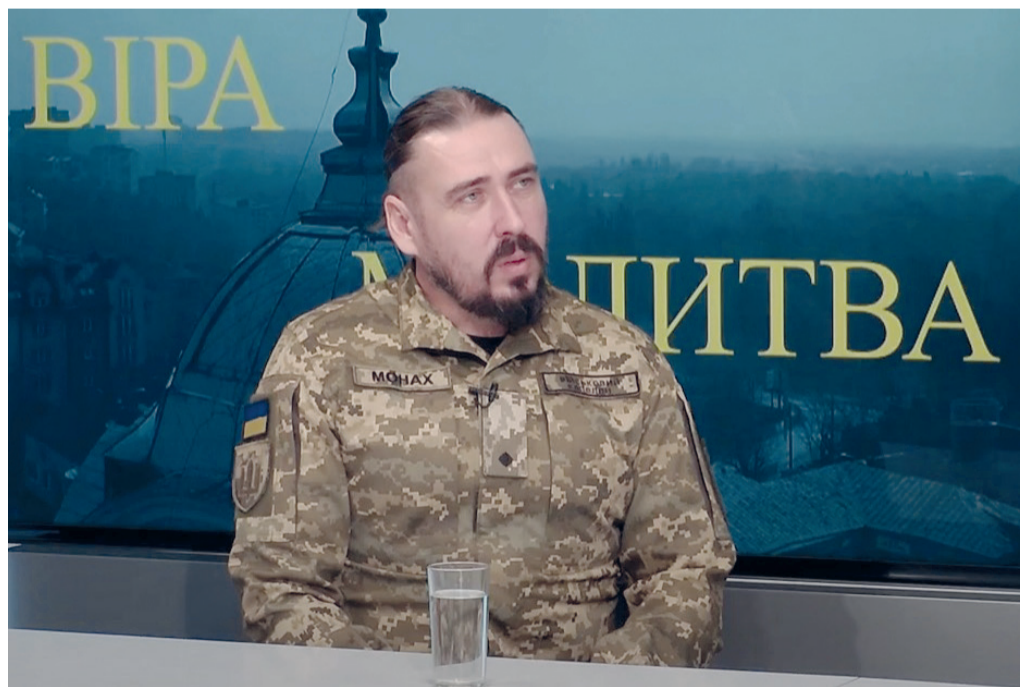
Родом душпастир із Волині. У 2014 році митрополит Луцький і Волинський Михаїл благословив йому йти з монастиря капеланом. Через два роки він звільнився з батальйону ім. Генерала Кульчицького, а ще за рік отримав пропозицію від керуючого єпархією, від активних лучан збудувати в місті Волноваха на честь загиблих побратимів із 14-ї бригади український православний храм.

Пригадує о. Макарій, що тоді було вельми помітним розділення українців на західних і східних. Відчував себе ніби чужим, бо таким було ставлення місцевих жителів до нього спочатку. Та за період АТО Волноваха і міста навколо дуже змінювалися, люди повірили, що на них чекають хороші часи, і все навколо почало працювати – розвивався бізнес, культура, архітектура... Особливої впевненості місцевим додало будівництво храму, навіть попри те, що це було поруч із місцем ведення бойових дій.

Дотепер священнослужитель підтримує тісні зв'язки з парафіянами Волновахи і вже відчуває себе своїм серед своїх. Брав участь в евакуації населення з початку повномасштабної війни в Україні. «Багато прихожан із Волновахи зараз у Луцьку, їм допомагали, вони вдячні, але більшості не пощастило. Вони зараз переживають складні моменти. І я не вважаю це трагедією самих українців, а трагедією на рівні влади», – каже панотець.

Однак, зазначає душпастир, людяності в нас теж вистачає: «Ми дійсно являємось дивом для всіх народів в усіх країнах. Так, у нас теж трапляються свої прогріхи... До прикладу, візьмімо ставлення до московського патріархату: відомо, скільки священників МП були навідинниками ракет на мирні міста і села, але все одно люди туди ходять. Людині, щоб переосмислити, треба стикнутися з горем. Так само, якщо говорити про жителів сходу: вочевидь, щоб їм переосмислити, що Україна – це всі ми, їм треба пережити зруйнований будинок, біль за близьких людей... Але ми єдині, бо любимо країну, в якій живемо. І те, що нас розді-

ляють, – треба з цим боротися. Треба розуміти, що світогляд у східняків і західняків завжди були різними: одні відпочивали, наприклад, у Карпатах, інші – в Росії. І з цього формувалася світогляд. А коли ми розумітимемо цілі обох сторін, то шукатимемо спільні інтереси: це перемога, це вільна і щаслива країна.

Військовий капелан переконаний: щоб наблизити перемогу, кожен українець, і не лише, повинен долучитися своїми діями – жертвами або безпосередньою участю у захисті нашої держави. Він пригадує, як до повномасштабного вторгнення агресора усвідомлював, що війни не уникають. Говорив про це своїм мирянам, але мало хто міг у це повірити, бо казали, що «своїх не вбиватимуть, вони ж братній народ». 24 лютого 2022 року у всіх був шок – вибухи у місті, руйни, паніка... Тоді панотець проівавсь містом, щоб переконатися, чи є постраждалі. Заїхав у районну адміністрацію і побачив, що там готуються загоны добровольців. Утішився, розпові-

дає священнослужитель, що боротимуться і відвоюватимуть місто. Але ворог зайшов із тилу.

Отець Макарій став до лав тероборони. Отримав поранення, та, на щастя, куля зачепила лише м'які тканини і пройшла наскрізь.

Панотець каже, що завжди підтримував військовослужбовців: «Хлопців треба вислухати.

і так легше працювати. А ті, хто не змирився, їм тяжче пережити момент бою, момент обстрілів».

Війна людей змінює, бо війна – це безумство, втома, страх, болото, переконаний капелан. Він певен, що тих, кому донедавна було все одно, сьогодні війна сформувала як українців, патріотів своєї держави: «Я знайшов свої старі фотографії армійські і зрозумів, що став патріотом в армії. Це корисна річ – армія. І сьогодні люди стають патріотами на війні, тими людьми, які боротимуться за вільну і щасливу Україну. Якщо вони переживуть горнило війни, – а моє завдання, щоб вони не зламалися, – це будуть справжні герої, які розбудовуватимуть країну.

Однак великий біль у тому, що суспільство не готове до військових, які повертаються чи прийдуть після закінчення воєнних дій. По собі бачу: коли йду у військовій формі, хтось дивиться з надією, вдячністю, а хтось – із соромом опускає очі.

Суспільство повинно бути уважним до військових і розуміти, що вони переживають біль втрати або інші неприємності. Ми маємо приймати цих людей і допомагати їм. Водночас і самим військовим треба вміти перемикається. Не треба їм наливати 100 грамів, не треба говорити з хлопцями про війну, а обговорювати мирні аспекти, щоб у людини включалася функція жити і рухатися далі».

Насамкінець панотець дав кілька порад, яких тем слід уникати у розмові з військовослужбовцями: «Ніколи не запитуйте у військового, чи він убивав, бо майже кожен це робив, і це стрес. Не запитуйте, чи він втрачав побратимів. Погане запитання: «Як там?» Бажано з військовим не говорити про війну, про озброєння, як одягають... Із усім цим зараз ніби все нормально, от тільки не вистачає відпочинку.

І не запитуйте, коли закінчиться війна. Бо вони ж для цього й воюють, щоб вона закінчилася».

Олена МАЮК

У КРЕМЕНЦІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ПОЧАЇВСЬКУ ЛАВРУ

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл, кандидат історичних наук, викладач і студенти Волинської православної богословської академії взяли участь у цьому науковому заході.

За повідомленням сайту vpba.edu.ua, всеукраїнську конференцію «Почаївська лавра та її вплив на формування української православної ідентичності» присвячено 90-річчю української маніфестації, яка проходила у вересні 1933 р. під гаслом «Почаївська лавра мусить бути українською».

Перед відкриттям конференції відслужили молебень у Преображенському соборі, який очолив митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор. Науковий захід проходив у Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім. Т. Шевченка, у приміщенні якої 300 літ тому діяла Волинська духовна семінарія.

У своєму виступі владика Михаїл підкреслив, що Почаївська лавра – святиня українського народу. Ми повинні усвідомити, що вона є нашою святинею. Це повинна зрозуміти і влада, яка поки що не проявляє особливих дій, бо тоді що там робить МП? «Щодо зміни юрисдикції у Почаївській лаврі, це залежатиме від держави в першу чергу... Найідеальніше – це об'єднання трьох гілок православних – ПЦУ, УПЦ і УГКЦ. Бо на Почаївську лавру також претендують греко-католики (вони робили непоодинокі заяви). Я вважаю, що три церкви повинні об'єднатися в одну і бути в статусі Київського патріархату», – наголосив архієрей.

До речі, вже не вперше митрополит Михаїл висловлюється про перспективу повернення українських греко-католиків (які в літургічних текстах і надалі називають

себе православними) у нашу церкву – через розірвання Берестейської й Ужгородської уній.

Учасниками пленарних засідань наукової конференції, зокрема, були наші про-

тоієреї Владислав Фульмес, кандидат історичних наук, і Микола Цап'юк, кандидат богословських наук, доцент.

ТОЙКУТ: ПЕРШИЙ ПРЕСТОЛЬНИЙ ПРАЗНИК ЗА 80 РОКІВ

У церкві Покрови Пресвятої Богородиці, що в цьому селі Ковельського деканату, відзначили перше храмове свято після відновлення храму.

Божественну літургію з цієї нагоди 1 жовтня очолив старший декан і її настоятель протоієрей Іван Бонис у співслужінні з духовенством Ковельського благочиння. Разом молилися заступник голови райради Андрій Броїло.

Цей Божий дім було частково знищено у Другу світову війну. Потім його використовували за різними призначеннями, а з роками він став занепадати. На місці храму збудували пожежну частину, а згодом і гараж.

У Тойкуті (колишня назва Несухойже) селяни дуже хотіли мати свою церкву. Тож рішенням парафіяльних зборів 9 травня 2021 року створено Свято-Покровську громаду, яка об'єднує села Воля, Заріччя, Лапні та Любче. 8 липня зареєстровано статут і призначено настоятеля. Досі лише освячували вербу, пасхальні страви тощо, а цього рік у Світлий вівторок тут відбулася перша літургія, яку очолив о. Іван.

За два роки громада відремонтувала й облаштувала тимчасове приміщення для відправ (колишню церкву) і придбала начиння. Багато допомогла місцева влада та Союз українок. Нині розробляються документи на початок будівництва.

В БЕРЕСТЕЧКІВСЬКОМУ ІНТЕРНАТІ ОСВЯЧЕНО КАПЛИЦЮ

Божницю на честь святителя Миколая Чудотворця встановлено на території психоневрологічного інтернату в Берестечку Горохівського благочиння (Луцький р-н).

Чин освячення здійснив протоієрей Микола Качмар, настоятель місцевого собору Святої Трійці, 13 жовтня. У слові душпастир зазначив, що дуже важливо нам залишатися «дітьми в душі». Дітьми, які вірять і чекають подарунків від святого Миколая. Ми вироста-

ємо, але ця віра повинна в нас залишитися. Тому на подвір'ї цієї установи постала капличка, щоб кожен міг помолитися до цього Божого угодника. На завершення о. Микола подякував добродіям.

У спільній молитві взяли участь працівники Берестечківського, Олицького інтернатів та Луцького геріатричного пансіонату. Опісля відбувся святковий концерт.

ВЛАДИКА МИХАЇЛ ОСВЯТИВ ДВІ КАПЛИЧКИ ДЛЯ ПРИКОРДОННИКІВ

Митрополит Луцький і Волинський 16 жовтня взяв участь у відкритті двох оновлених прикордонних підрозділів. Високопреосвященний, зокрема, звершив чин освячення двох каплиць на честь Покрови Пресвятої Богородиці на території військових містечок, інших будівель і транспортних засобів, а також вручив церковні відзнаки прикордонникам і подарував їм ікону Божої Матері.

На сторінці Західного регіонального управління Держприкордонслужби України у фейсбуці зазначено, що відремонтовані приміщення тепер відповідають сучасним стандартам.

Участь у заходах взяли: ратнівський декан протоієрей Роман Бодак, капелан луцького прикордонного загону протоієрей Михайло Хімчак, інше духовенство, керівники влади, добродіямці, волонтери та прикордонники.

У КАМЕНІ-КАШИРСЬКОМУ ДОПОМОГЛИ ПРИДБАТИ ВЗУТТЯ ДЛЯ ВОЇНІВ

Димитрівську поминальну суботу належить молитися за душі померлих, у пам'ять про них робити добрі справи, допомагати нужденним. Але зараз не можна забувати й про жертви на потреби захисників. Бо ж невдовзі сухий і по-літньому теплий погодні прийдуть похолодання, дощі. Тож у наших бійців виникають нові потреби в одязі, взутті.

«Усі ми працюємо на перемогу України, навіть якщо перебуваємо в тилу, – зауважує декан протоієрей Володимир Мицько. – Та цього разу в наших захисників та захисниць 51 батальйону

100-ї ОбрТрО є потреба у придбанні чобіт з піни, позаяк цей матеріал порівняно з гумовими виробами менше притягує холод».

Парафіяни відгукнулися: невдовзі необхідну суму – 67 000 гривень – було зібрано, взуття закуплено. Крім того, зібрали 12 000 гривень на генератор.

ПОСТАВИТИ СВІЧКУ ОНЛАЙН: ЯКА ПЕРСПЕКТИВА «ЕЛЕКТРОННОЇ ЦЕРКВИ»?

Про це розповів протоієрей Віталій Собко, голова інформаційно-видавничого центру єпархії, у телепрограмі «Духовна абетка» на «12 каналі».

Приводом для обговорення перспектив «електронної церкви» та застережень щодо її появи послугував випадок у Дніпрі, де якісь особи створили сайт «Е-церква». Начебто за його посередництвом усі охочі можуть отримати «духовні послуги» за відповідну суму. На ресурсі навіть було зазначено, що є нібито благословення від священнослужителів. Однак це було спростовано.

Маючи чималий досвід у розвитку друкованих та електронних духовних ЗМІ, душпастир каже, що до Волинської єпархії не надходило пропозицій зробити церкву «онлайн». Але є багато інших думок, як за допомогою сучасних технологій можна і варто розвиватися: «Сучасні технології відкривають великі можливості і їх не можна не використовувати. Тому що такою є специфіка сьогодення. Зрештою, церква в усі епохи використовувала засоби, які були притаманні тому часові. На превеликий жаль, ми не все можемо реалізувати, що б нам хотілося. І справа не тільки в ресурсах матеріальних, а найголовніше – це люди, які хотіли б допомогти церкві зробити певний проєкт. Якщо такі особи знаходяться, то питання ресурсів є вторинним».

Нині Волинська єпархія використовує різні засоби й технології, щоб поширювати інформацію про свою діяльність і Слово Боже. Активно працює інформаційно-видавничий центр – підрозділ Управління єпархії. Він складається з різних відділів. Насамперед, це інформаційна служба, яка готує повідомлення, новини, анонси, інформаційні довідки, сповіщаючи монастирі, парафії, інші підрозділи та управління. Пріоритетним є висвітлення діяльності митрополита Луцького і Волинського Михайла. Налагоджено співпрацю з іншими ЗМІ. Адже, розповідає душпастир, «зараз світська преса більше розуміє, ніж колись, що релігійна тематика, духовність цікавить значну частину її аудиторії».

Працює пресслужба, виходить газета «Волинські єпархіяльні відомості» (у паперовому й електронному форматах). Є офіційний сайт і сторінка у соцмережі «Фейсбук», створено телеграм-канал, групи у вайбері й ватсапі. Працює радіостудія, де виходить передача «Благо», і телестудія «Собор». Діє видавничий відділ «Ключі».

Отець Віталій пояснює, що як у суспільстві загалом, так і в церкві є парафіяни, котрі до-

тримуються центристських поглядів, а є «праві» та «ліві», є більш категоричні та ліберально налаштовані, а є й люди з консервативним, аскетичним світоглядом. Завдання церкви – балансувати між ними.

«Досить непросто розвернути церкву в якийсь певний напрямок. У ній все відбувається повільно. Якщо в церкві щось відбулося швидко, то це не означає, що так само швидко все це приймуть і схвалять її прихожани. Навіть серед священнослужителів, у середовищі богословів навколо деяких питань тривають дискусії, певні несприйняття. І це нормально. Тому й навколо питання сучасних технологій

є багато думок. Хтось вважає, що потрібно якнайшвидше їх упродовжувати, щоб церква могла вдосконалювати своє служіння. А хтось – що це занепад, профанація. Певною мірою обидві сторони праві. Бо від будь-яких засобів, якщо вони використовуються нерозсудливо, може бути більше шкоди, ніж користі».

Та все ж, каже панотець, запит на онлайн-формат у спілкуванні, наприклад, зі священнослужителями, є. І чим далі, тим більша потреба в цьому. Причини різні, але найпоширеніші – це відстань, коли люди на довгий час покидають домівки і їдуть за кордон, однак розривати стосунки з парафією не бажають. Або війна, який стоїть на захисті держави, в цей момент потребує невідкладно почути підтримку від духівника. У таких випадках сучасні технології стають неабияк у пригоді.

«Електронна церква» – це реально, але тільки на певному етапі, переконаний керівник пресслужби єпархії: «Є паростки функціонування таких проєктів... У яких формах – час

покаже. Але те, що потрібно використовувати ті засоби, котрі є, це однозначно. Для кого то мало б бути? Думаю, для людей, які від церкви дуже далекі й так склалося, що в їхньому житті традиційні шляхи до храму не відкрилися. А, наприклад, формат онлайн їх зацікавив духовними питаннями. Але так може бути тільки на початковому етапі. Тому що далі, якщо людина хоче дійсно розкрити для себе повноту, що таке церква, для чого вона, наскільки вона важлива і чи можливо прийти до Бога без церкви, – то з'явиться розуміння, що це тільки початок, від чого слід відштовхнутися. Але далі треба йти в реальну церкву, в її живому виразі».

Отже, зі слів душпастиря, окремі моменти можна вирішити віддалено, але є важливі речі в церкві, які онлайн зробити не вдасться: таїнства хрещення, сповіді, причастя тощо. Це можна порівняти із сімейним життям, коли батьки в Україні, а дитина вчиться за кордоном. Так, вони багато можуть зробити на відстані, але обійняти, приготувати власноруч якісь страви, дати тепло душі й тіла – це не передати онлайн.

Так само поставити свічку. «Якщо людина не розуміє, чому вона це робить у церкві, вона й усе інше виконуватиме формально».

Прикро, коли рівень релігійності такий, що людина живе на забобонному, обрядовому рівнях, керуючись лише певним страхом: мовляв, якщо не зробить конкретно щось, то матиме проблеми. Це примітивно так думати. Хоча на початку може і послугувати сходиною, яку людина пододала, але треба рухатися далі. Бо кожен особисто повинен розвивати свій шлях до Бога. Завдання ж священнослужителів – пояснювати, проповідувати, навчати, застерігати».

Отець Віталій зауважує, що у вирі сучасних технологій не всі душпастирі готові оперативіно реагувати на окремі виклики, загрози. Іноді немає можливості в певний момент перевірити достовірність інформації і розпізнати фейк. «Буває таке, що і священнослужителі помиляються, роблять неправильний крок. Проблема у тому, що зараз усе швидко виходить назовні, у соцмережі. Ті помилки, недопрацювання стають особливо болючими. Але це наша людська природа...»

Якщо говорити про складання пожертви онлайн, то такий формат зараз поширений. Перебуваючи на відстані та спілкуючись із духовним отцем, часто людина хоче подякувати йому чи допомогти на храм, але єдиний спосіб зробити це – перерахувати кошти на банківську картку. І це теж приклад застосування сучасних технологій, нічого страшного в цьому немає. «Але коли такого розуміння немає, це перетворюється на профанацію, на комерційні послуги, як у магазині. А де є комерційна діяльність – це вже не церква. І тому засоби, які використовуємо, мають бути допоміжними і слугувати головному. Якщо втрачено суть головного – то вже не те, що потрібно людині».

Хоча, зауважує панотець, скласти пожертву – це не завжди про гроші. Людина може прийти і потрудитися в храмі чи на його території, витрачаючи свій час і зусилля на благо парафії. Також можна допомогти з дітьми в недільній школі.

Сьогодні на часі використовувати електронні додатки. А вони є і церковної тематики. «І якщо такий додаток створено з благословення, я позитивно ставлюся до цього і сам ними користуюся як допоміжним засобом, – каже отець Віталій. – Наприклад, якщо зайдемо у плей-маркет, уведемо в пошук абревіатуру ПЦУ, то нам [система] видає додатки: „Моя церква“, „Православний молитовник“, „Акафістник“, „Літургія“, „Псалтир“, „Требник“, „Закон Божий“... Знаю, що вони мають надійне джерело, і справді їх можна використовувати тоді, коли в цьому є необхідність і зручність. На моєму телефоні є Требник – церковна богослужбова книга. І от смартфон для мене – це нова форма книги, яку я використовую за потреби, навіть під час богослужіння. Звертаючись до Господа за посередництвом смартфона, а не [паперової] книги, молитва від цього не погіршується. Це вже залежить від стану душі того, хто молиться».

Олена МАЮК

МИСТЕЦТВО

«ОРАНТА» ВПЕРШЕ ЗАСПІВАЛА «ЛІТУРГІЮ» ЯЦИНЕВИЧА

Архієрейський хор луцького кафедрального собору Святої Трійці 15 жовтня, в 19-ту неділю після П'ятдесятниці, супроводжував Божественну літургію відповідним твором Якова Яциневича.

Як уже повідомлялося, ініціатива виконувати піснеспів тільки українських композиторів належить Василеві Мойсіюку, головному регентові й художньому керівникові цього колективу, заслуженому діячеві мистецтв України. «Оранта» співає твори Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Артемія Веделя, Дмитра Бортнянського. З його слів, «Літургія» Я. Яциневича

властиве звучання романсу в мелодію українських інтонацій, вона цікава і складна фізично.

Яків Михайлович Яциневич (1869–1945) народився 8 листопада 1869 р. в м. Біла Церква у родині священника. Навчався в Київській Софійській духовній школі, потім у семінарії. Співав у митрополичому хорі, під час навчання отримав посаду помічника регента хору Михайлівського собору, що вважався тоді одним із краших у Києві, а з 1890-го – його регента. Диригент чоловічого хору Київського університету (1903–1906) і міського хору в Одесі (1925–1930). У його доробку: симфонія «1905 рік», ораторія

«Скорбна Мати» (слова П. Тичини), хорові твори, понад 200 обробок народних пісень.

Я. Яциневич брав активну участь у створенні УАПЦ. Став автором однієї з перших українських «Літургій». Композитор був тісно пов'язаний із церковним життям, тож за радянських часів не міг розраховувати на широке визнання. Відродження творів Я. Яциневича розпочинається лише перед проголошенням незалежності України.

Надалі «Оранта» працюватиме над «Літургією» К. Стеценка.

Оксана КАРНКОВСЬКА

БЛАГОДІЙНІСТЬ

У ЄПАРХІЇ ПРОВЕЛИ ПОКРОВСЬКІ ДОБРОЧИННІ ЯРМАРКИ

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла у деканатах проходять заходи на підтримку Збройних сил України.

Так, на Покрову Пресвятої Богородиці відбувся ярмарок біля луцького кафедрального собору Святої Трійці. Волонтери жіночого монастиря Святителя Василя Великого продавали різні смаколики, працювала фотозона. Їм допомагали студенти Волинської православної богословської академії та насельники обителі. Зібрані кошти (30 500 грн) передали на пальне, ремонт авто для евакуації поранених військових і цивільних та на придбання автомобіля для спецпідрозділу «Любарт».

Подібний захід «Наближаємо перемогу разом!» влаштували цього дня на території Хрестовоздвиженського храму с. Боратин Луцького районного благочиння. Для армії зібрано близько 50 000 грн.

Мистецьке дійство «Козацькому роду нема переводу» пройшло біля ліцею в с. Чаруків Луцького району. Його благословив протоієрей Ігор Скиба, настоятель місцевого храму Мучениці Параскеви-П'ятниці. Зібрано 86 000 грн.

У с. Озерце Ківерецького деканату на подвір'ї храму Покрови Пресвятої Богородиці також провели благодійний ярмарок. Продавали різну смакоту, виготовлену власноруч. Зібрали 16 500 грн.

Таку ж добродію акцію організували в с. Жидичин Ківерецького благочиння на території чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця. До речі, тут це робиться доволі часто.

Бажаючи долучитися можуть переказувати пожертви на рахунки: на бус – за номером карти 5375 4112 0765 8894 (Висоцький Т.) або <https://send.monobank.ua/jar/ALFXpx9rjY>; на евакуацію поранених – 5375 4114 0615 0644 (Холодов Р.) або <https://send.monobank.ua/jar/282EidFUcP>; для ЗСУ – <https://send.monobank.ua/jar/YCdjMfQ8Y>.

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

4 грудня
 День заснування храму: 25 років тому, 1998-го, – церква Апостолів Петра і Павла в с. Сокиричі Ківерецького дек. (Луцький р-н).
 День освяти храму: 15 років тому, 2008-го, – каплиця Ікони Божої Матері «Поміч у пологах» у пологовому будинку Луцька.

5 грудня
 День висвяти: 30 років тому, 1993-го, – протоієрей Володимир Комарницький, настоятель парафії Апостолів Петра й Павла в с. Мар’янівка, Святителя Миколая Чудотворця в с. Борочиче Горохівського дек. (Луцький р-н).

8 грудня
 День народження: 55 років тому, 1968-го, – протоієрей Роман Янів, настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в Горохові.

10 грудня
 День висвяти: 30 років тому, 1993-го, – архidiaкон Микола Коць, клірик кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку.

12 грудня
 День висвяти: 30 років тому, 1993-го, – протоієрей Петро Ступінь, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Дідичі Ківерецького дек.

19 грудня
 День освяти храму: 25 років тому, 1998-го, – церква Святителя Миколая Чудотворця в Луцьку.

21 грудня
 День заснування храму: 15 років тому, 2008-го, – церква Великомучениці Варвари в с. Небіжка Ківерецького дек.

22 грудня
 День висвяти: 10 років тому, 2013-го, – священник Михайло Кулинич, настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Охлопів Горохівського дек.

23 грудня
 День висвяти: 5 років тому, 2018-го, – священник Петро Янюк, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Рачин та Воздвиження хреста Господнього в с. Озерці Горохівського дек.

26 грудня
 День висвяти: 30 років тому, 1993-го, – протоієрей Микола Цап, канцлер єпархії, викладач Волинської православної богословської академії, настоятель парафії Великомученика Юрія Переможця в Луцьку.

27 грудня
 День висвяти: 25 років тому, 1998-го, – протоієрей Михайло Стрільчук, настоятель парафії Благівірних князів страсотерпців Бориса і Гліба в с. Шклинь Горохівського дек.

29 грудня
 День народження: 25 років тому, 1998-го, – священник Денис Ключковський, настоя-

тель парафії Благівірних князів страсотерпців Бориса і Гліба с. Романів Луцького райдек.

31 грудня
 День народження: 40 років тому, 1983-го, – священник Олександр Хорошко, настоятель парафії Різдва Йоана Хрестителя в с. Лище Луцького райдек.

Щиро і сердечно вітаємо вас із ювілеями, боголюб’язні отці, браття і сестри! Хай Господь благословляє усіх вас на многії і благі літа!

Інформаційно-видавничий центр єпархії буде вдячний за повідомлення про помилки чи недопрацювання в цій рубриці газети, а також у календарному розділі сайту pravoslavivolyuni.org.ua. Ще краще звертатися за кілька місяців до ювілею і переконаватися, що все гаразд.

СПІВЧУТТЯ

ВІДІЙШОВ ДО ГОСПОДА ПРОТОІЄРЕЙ ВІКТОР СВАТУЛА

Завершився земний шлях священника домового храму Великомучениці Катерини луцького Свято-Василівського жіночого монастиря. Душпастир помер 14 жовтня після операції у лікарні на 66-му році життя.

Народився отець Віктор 27 грудня 1957 р. в с. Качківка Ямпільського району на Вінниччині в сім’ї колгоспників. Закінчив Тульчинське культосвітнє училище, музично-педагогічний факультет Вінницького пединституту, Київську духовну семінарію УПЦ (МП). Тридцять літ служив регентом і з 1994 р. священником Бердичівського Свято-Миколаївського собору (Житомирська єпархія). Під його керівництвом хор набув дуже високого рівня (з-поміж численних нагород – гран-прі Всеукраїнського фестивалю-конкурсу церковних хорів «Пентакостія» в 2018 р.), спеціально для цього колективу писали твори композитори. У цій юрисдикції отримав ряд церковних відзнак.

Одержавши ієрейське свячення, отець намагався проводити українізацію богослужінь. У колі близьких казав: «Я служу у ворожій церкві», але, будучи прихильником незалежності українського православ’я, чекав на його офіційне визнання. Тож після одержання ПЦУ Томаса про автокефалію перейшов до неї.

У згаданій обителі нашого обласного центру отець Віктор служив із 2019-го. Ігуменя Анастасія (Заруденець) відгуку-

ється про нього як про чудового священника, якого любили парафіяни.

У спочилого залишився син, який служить у лавах ЗСУ.

В монастирі, де трудився новоспечений, відправлено парастас (його очолив благочинний кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар) та 16 жовтня – чин похорону, предстоятелем якого був староста собору протоієрей Володимир Подолець.

У скорботному слові о. Микола зазначив, що цей священник був дружелюбним, старався добре послужити людям. Звісно, шукав досконалості, яку знаходив у молитвах. «Нехай душа його радіє. Тому робімо все, щоб наші останні години перебування тут, біля тіла душпастиря, були теж повчанням», – наголосив декан. У надгробній проповіді о. Володимир, зокрема, сказав: Божому покликіві не можна опиратися, і небіжчик чув цей Господній глас, певного часу всією повнотою проявив себе як син рідної церкви і син рідного народу.

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл, Управління єпархії висловлюють співчуття матінці Аллі, всій родині новоспечилому, ігумені Анастасії, іншим насельникам обители та парафіянам, закликаючи до молитви за упокоєння душі о. Віктора.

ТОЧКА ЗОРУ

ЯК ПОЗБАВИТИСЯ ГРІХА ДОГОДЖАННЯ ЛЮДЯМ

Святі отці визначають людинодогджання як гріх проти першої заповіді, тому що особа, якій ми догоджаємо або на яку сподіваємося, забуваючи Бога, деяким чином є для нас «іншим богом», замість істинного Творця. Апостол Павло зауважує: «Чи в людей я тепер шукаю благовоління, чи у Бога? Чи людям я прагну догоджати? Якби я і тепер догоджав людям, не був би рабом Христовим» (Гал. 1:10).

Є декілька видів догідливості, залежно від внутрішньої причини, яка цю пристрасть живить. Найбільш поширений мотив – користолюбство, бажання отримати земні блага без трудів і заслуг. Сюди ж відноситься і боязнь втратити те, що людина вже має. Таке догоджання має своїх «помічників»: приниженія, лестоції, лицемірство.

Раболіпство часто народжується від марнославства. Догідник тільки про одне турбується: щоб його зовнішня поведінка була показовою і щоб заслужити добре слово начальника. Він стає невільником, оскільки поведінка його залежить від мінливості людських думок і оцінок. Цей гріх може народжуватися легкодухістю перед керівництвом і взагалі тими, що мають владу і вплив. Якщо пристрасть укорениться,

то можна втратити вірність своїм духовним і моральним принципам.

Нарешті, бувають складні життєві обставини, коли грань між любов’ю до ближнього і догоджанням стає важкопомітною. Особливо це часто буває, коли доводиться спілкуватися з немірними. У таких випадках потрібна посилена молитва, щоб Господь Бог дав дар прийняти правильне рішення: зберігаючи добре ставлення до людини, не потурати її слабкостям.

Загальними ліками проти всіх видів догоджання є набуття страху Божого. Ця основоположна чеснота дає будь-якій людині велику духовну силу: «Хто проникнутий страхом Божим, той не боїться перебувати серед злих людей. Маючи в собі страх Божий і носячи непереможну зброю віри, може робити навіть те, що багатьом здається важким і неможливим» (преподобний Симеон Новий Богослов). Для набуття страху Божого потрібна щоденна духовна праця.

Підготував протоієрей Віталій СОВКО

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку.

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНІ	ЧИТАЙТЕ Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Воли, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 10.00 – 19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.	ДИВІТЬСЯ Передача «Духовна абетка»: середа – 20.00. «12 канал»	СЛУХАЙТЕ Передача «Благо»: неділя – 6.30; FM-радіостанція «Сім’я і дім» (102,4 МГц).	ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ Сайт pravoslavivolyuni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналій, документи, новини, фото, газета, книги, аудіо, передруки.
--	---	--	--	---

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
 За редакцією: Українська православна церква
 Членство вільно, вступу немає

Свідцтво про державну реєстрацію: ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
 Засновник і видавець – **Управління Волинської єпархії Православної церкви України** (Волинська духовна консисторія)
 Віддруковано у ФОП Борсук Л. П., м. Луцьк, пр. Воли, 27. Тел. (0332) 71-03-01, ел. пошта: poligrafip_lutsk@ukr.net
 Зам. № 2997 Наклад 1250 пр. Передплатний індекс: 91241.

РЕДАКЦІЯ
 Віталій КЛІМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОВКО, Арсен ГРЕБЕНЮК (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов’язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСISTОРІЇ
 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. volynkonsistoria@ukr.net
 Час роботи: понеділок-п’ятниця (крім святкових днів), 10:00-16:00, обідня перерва – 13:00-14:00

КЕРУЮЧИЙ ЕПАРХІЄЮ
 Митрополит Луцький і Волинський МИХАїЛ. Тел. (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
 Канцлер - протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
 Віцеканцлер - протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
 Тел. (0332) 72-21-82 Голова центру - протоієрей Віталій СОВКО. Моб. (050) 661-56-68
 Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) info@sluzhba@ukr.net Сайт - pravoslavivolyuni.org.ua info@pravoslavivolyuni.org.ua
 Пресслужба (співпраця зі ЗМІ) - пресекретар протоієрей Віталій СОВКО. pres-sluzhba@ukr.net
 Газета «Волинські єпархіяльні відомості». hazeta.vyev@gmail.com
 Телестудія «Собор» – головний редактор дякон Сергій ПАНАЩУК
 Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО. blago@ukr.net

Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97 kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА
 Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ

ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА
 Голова – протоієрей Андрій БЛИЗНЮК. Тел. (050) 661-12-46, garasd100@gmail.com

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»
 Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79

ВІДДІЛ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
 Голова – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (095) 538-05-87

УПОВНОВАЖЕНИЙ ЕПАРХІЇ У СПРАВАХ СІМ’І
 протоієрей Василь КЛОЧАК. Тел. (066) 571-75-27

ВІДДІЛ З ПИТАНЬ ЗДОРОВ’Я ТА ПАСТІРСЬКОЇ ОПІКИ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ
 Голова – протоієрей Назар БАБІЙ. Тел. (066) 215-84-27

ВІДДІЛ ЕКОЛОГІЇ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
 Голова – ігумен Никодим (СМІЛІЙ). Тел. (068) 698-64-10

ЕПАРХІЯ ПРИВІТАЛА ВЛАДИКУ МИХАЇЛА З ДНЕМ НЕБЕСНОГО ПОКРОВИТЕЛЯ

З цієї нагоди в луцькому храмі Холмської ікони Богоматері 30 вересня митрополит Луцький і Волинський очолив Божественну літургію.

У день святителя Михаїла, першого митрополита Київського і всієї Русі, з керуючим епархією разом молилися: канцлер протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, декани, зокрема, міський протоієрей Оніщук (настоятель цього Божого дому), інше духовенство, викладачі та студенти ВПБА, миряни.

На завершення відправи о. Микола від імені священнослужителів і вірних виголосив вітальний адрес, відзначивши: тезоіменник є справжнім духовним керманцем та наставником, який має чимало здобутків для

Церкви Христової. «З Вашим приходом у 2004 році на кафедру наша епархія нараховувала 175 парафій. Сьогодні завдяки Вашим старанням кількість парафій зростає вдвічі... З часу отримання Томаса до Волинської епархії Православної церкви України приєдналося 133 парафії», – підкреслив канцлер.

За ці роки відбулися значні зміни в релігійному житті нашого краю: це стосується духовної консисторії, кафедрального собору, в якому триває внутрішній художній розпис, а також парафіяльного життя.

«Цього року ми вперше вітаємо Вас з днем ангела за новоюліанським календарем. Ми добре пам'ятаємо, що Ви були першим в Україні його ініціатором.

На високий богословський науковий рівень піднялася також наша духовна школа,

яку в 2011 році реорганізовано у Волинську православну богословську академію. Сьогодні це один із провідних закладів вищої духовної освіти», – зазначив о. Микола.

У відповідь митрополит Михаїл подякував за теплі слова та можливість разом помолитися в цей день і зазначив, що коли ми щось добре робимо для когось, то це в першу чергу – для Бога. Пожертви на цей храм можна порівняти з лептою, що дала бідна вдовиця. Зараз іде війна і потрібна допомога для ЗСУ, та потрібно й будувати церкву. Тож дуже важливо, що ця громада та її настоятель єдині й вирішують усе спільно. А добра справа увінчається добрими плодами.

Архієрейською церковною відзнакою нагороджено жертводавця цього Божого дому.

Потому високопреосвященний звершив чин освячення та встановлення першого накупольного хреста для храму, що споруджується. Місце для зведення Божого дому освятив Патріарх Філарет 7 червня 2009 р. Автор проекту – заслужений архітектор України Андрій Бідзіля. Церква матиме 12 куполів, а висота від фундаменту до кінцівки хреста головної бані сягатиме 40 метрів.

Святитель Михаїл, який є небесним покровителем керуючого Волинською епархією, був першим Предстоятелем Христової церкви в нашій країні від Володимирова хрещення Київської Русі. Існує переказ, що в 988 році з Царгорода князь Володимир повернувся із цим Божим угодником.

Оксана КАРНКОВСЬКА

З ВОЛИНСЬКИМ АРХІЄРЕЄМ СПІВСЛУЖИВ ЕКЗАРХ ВСЕЛЕНСЬКОГО ПАТРІАРХА

У торжество Собору всіх святих землі Волинської в епархії відбулись урочисті богослуження та захід.

У Волинській православної богословської академії пройшов актовий день. Молитовне вшанування Господніх угодників, просялих у нашому краї, студенти розпочали 9 жовтня в домовому храмі Всіх волинських святих. Вечірню службу очолив проректор з виховної роботи ієромонах Іларіон (Зборівський).

10 жовтня Божественну літургію в кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Із ним співслужили: екзарх Вселенського патріарха в Україні єпископ Команський Михаїл, митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор, канцлер нашої епархії протоієрей Микола Цап, ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакін, представники духовних шкіл Києва, Львова, Івано-Франківська, Рівного. Після служби відбулася посвята першокурсників, які отримали благословення на носіння під'язника та склали присягу студента.

Торжество продовжилось в актовому залі академії. Отець ректор звернув увагу викладачів та студентства на нових викликах, завданнях та пріоритетах ВПБА. Кульмінацією його виступу стало представлення проекту майбутнього вузу в Луцьку, який

об'єднає військово- та медично-капеланські, гуманітарні, психологічні, педагогічні й богословські кафедри, факультети і студії.

Екзарх Вселенського патріарха преосвященний Михаїл у своєму слові закликав студентів до сумлінного навчання та особливо закликав їх читати, вдосконалюватися, зростати інтелектуально і духовно. Керуючий Тернопільською епархією владика Нестор звернув увагу на історію та сучасність волинських святинь, зокрема Почаївської лаври. А представники Київської православної богословської академії подарували свої наукові видання для нашого вишу.

Особливо цінними для академії є слова підтримки від військових. У привітанні начальника 6-го Волинського прикордонного загону полковник Сергій Лозінський підкреслив: ініціатива ректора ВПБА щодо навчання кадрів та співпраці цих інституцій дає плоди. А командир військової частини 1141 підполковник Володимир Олійник наголосив: Богословська академія – це школа виховання не лише священнослужителів, але й кадрових, освічених та грамотних капеланів. Ректор Волинського медичного інституту Тетяна Пастрик відзначила солідну матеріальну й освітню базу ВПБА.

Вагому підтримку надає академії Гуманітарна місія «Волинське братство Св. Володи-

мира Великого». Один з його керівників Сергій Мостенець зауважив, що серед випускників ВПБА є ті, хто, беручи відповідальність на себе, рятує сотні, а то й тисячі життів військових.

З нагоди актового дня нагороджено церковними відзнаками ряд викладачів – за плідну працю та ініціативність, за сприяння згаданому Братству, з нагоди ювілеїв викладання та перебування на посаді у ВПБА. Грамотами вченої ради відзначено студентів за сумлінне й успішне навчання.

Відзначення Собору, тобто дня спільного вшанування, всіх волинських святих започатковано 10 жовтня 1881 р. – на честь 50-ліття повернення в Православ'я Свято-Успенської Почаївської лаври, яка більше віку перебувала в підпорядкуванні уніатів.

Список прославлених Церквою подвижників благочестя на землі Волинській такий: рівноапостольні Кирил і Мефодій, учителі слов'ян; рівноапостольні великі княгиня Ольга і князь Володимир; святителі Стефан, єпископ Володимирський, митрополити Київські Фотій, Петро, Феогност і Кипріан, Інокентій Іркутський; преподобномученик Макарій Овруцький; преподобні Іов та Мефодій Почаївські; Микола-Святоша, князь Луцький, Федор, князь Острозький, Олег, князь Брянський, князі Ярополк і Мстислав Володимирські; Нестор Літописець; Вар-

лаам, ігумен Києво-Печерський; Афанасій Берестейський (Брестський); праведна діва Юліанія Ольшанська.

Цей сонм поповнюється й новими іменами. Зокрема, не так давно долучено до нього: святителя Арсенія (Мацієвича), митрополита Ростовського, преподобного Амфілохія Почаївського, благовірного князя Володимира Васильковича, мученика Данила Братковського, праведну Єлизавету (Галшку Гулевичівну). Але це, зрозуміло, не всі волинські праведники, а лише ті, котрих Церква знає поіменно. Усі ж подвижники благочестя нашої землі відомі тільки Богові.

У 1796 р. єпископом Варлаамом (Шишацьким) засновано семінарію в Острозі, від якої веде початок нинішня Волинська православна богословська академія. У 1992 р. відбулося відродження духовної семінарії в незалежній Україні, яку 2011-го реорганізовано в академію.

Студенти ВПБА вшановують волинських угодників не тільки як покровителів альма-матер, а й особистих наставників. Адже знайти «свого» святого, наслідувати його життя і за потреби просити про допомогу – одна з перших порад майбутнім священникам.

Ієромонах Нестор (ОЛЕКСЮК),
Оксана КАРНКОВСЬКА